

Kirken udvendig

KIRKESTALDENE

Det første, man lægger mærke til, når man fra landevejen nærmer sig Egen Kirke, er de smukke gamle kirkestalde, som er en stor seværdighed.

Her opstaldede bønderne i gamle dage deres heste, medens de selv var i kirke. Der er i alt 34 stalde, og hver stald er indrettet med en krybbe modsat døren, beregnet til to heste. De er bygget i tiden fra 1793 til 1894. De er af bindingsværk og stråtakke, og der er tre længer, adskilte af to smalle slipper. Man ved hvilke byer i sognet, der hører til de forskellige stalddnumre, men man har ingen fuldstændig navneliste over, hvem de enkelte stalde tilhører.

Der findes dog en skrivelse fra pastor H. Prahl, hvori han den 28. maj 1892 indkalder samtlige ejere af kirkestaldene ved Egen Kirke til et møde om staldenes vedligeholdelse. Som et bilag til denne indkaldelse finder man en staldfortegnelse over ejerne på dette tidspunkt, men ikke en komplet liste over stalddnumrene i relation til ejerne. Det var kun småbyerne længst ude i sognet, der havde ret til en stald. Bønderne fra f.eks. Dyndved måtte gå, hvorimod bønderne fra Sjellerup havde ret til en stald.

Der har selvfølgelig også været kirkestalde ved de fleste andre kirker her i området, men de er efterhånden blevet sløjfet.

På et bestemt tidspunkt har det også været på tale at sløjfe vore kirkestalde.

En af vore lokalhistorikere, Jørgen Nielsen (1853-1935), skriver således et sted: »Hvad der beskæmmer synet af vor smukke Kirkes Beliggenhed, det gør de altid forrevne Hestestalde. Dørene hænger på Krykke, og Taget er forrevet og sine Steder helt blæst af. Bare Menighedsrådet ville beslutte at nedrive det hele«.

Det skrev han så sent som i 1925! Så tog menighedsrådet sig af sagen, og med menighedsrådets formand, Christian Knudsen, i spidsen gik man i gang med at redde stalddene fra forfald.

De senere menighedsråd har også på fortrinlig vis sørget for at holde dem i fin stand, ligesom man har forstået at udnytte dem til kapel, toiletter og kontorer uden at forandre det ydre.

KIRKEBYGNINGEN

TÅRNUnderBYGNINGEN

Når vi ser på nordsiden af kirken, ser vi tydeligt, at kirken består af kor og skib, men der er intet tårn, som mange kirker, navnlig af denne størrelse ellers har. Men man kan se, at der har været tænkt på et tårn, idet den vestlige del af kirken er bygget som en mægtig tårnunderbygning. Om der nogensinde har eksisteret et tårn lader sig meget vanskeligt fastslå, men sikkert er det, at man under restaureringen i 1970-71 inde i våbenhuset fandt en søjlebase, muret af 10 cm høje munkesten oven på et kampestensfundament, som har båret det den gang firehvelvede tårnrum.

Gulvet har oprindeligt ligget 40-50 cm lavere end i dag, så derfor lå søjlebasen skjult under gulvbelægningen.

På kirkens nordside findes 4 store vinduer. De blev i 1871 indsat for at skabe mere lys i kirkerummet. De oprindelige romanske, rundbuede vinduer sad højere oppe og var meget mindre, så der kom ikke meget lys ind i de gamle kirker. Vinduerne var så små, fordi den tids kirker også var forsvarsværker, hvortil man tyede, når der var krig i landet. Mellem første og andet vindue fra vest ser man spor af en tilmuret dør, den såkaldte kvindedør. Gennem denne dør gik kvinderne ind i kirken, og de satte sig så i venstre side af kirkerummet. Mændene havde deres indgangsdør i sydsiden, gennem et våbenhus. Det ser man ikke i dag, for her byggede man senere en korsarm til.

Som de fleste andre kirker dengang havde Egen Kirke også et benhus. Det lå i den østlige ende af kirkens nordside. Det var nemlig sådan, at i ældre tid havde man ingen bestemmelser om gravfred, og når man gravede en grav, så var alle benene eller knoglerne fra en tidligere begravelse ikke altid gået i forrådnelse. Disse knogler samlede man så i benhuset.

SYDMUREN

På kirkens sydmur finder vi den tilbyggede korsarm fra 1798. På dette sted var den gamle mandsindgang.

På granitsoklen her er der indhugget to stenkors, de såkaldte indivielsekors, der er af romersk oprindelse. Højt oppe på gavlen finder man et solur.

Med denne korsarm fik man et længe næret ønske opfyldt. Der kunne nu sidde 800 mennesker i kirken, og det har der åbenbart været behov for. På denne side af kirken findes den nuværende indgang til kirken gennem den før omtalte tårnunderdel, der tjener som våbenhus.

RYTTERSPIRET OVER SKIBET

Rytterspiret over kirken er bygget i 1888, altså i biskop Jørgen Hansens tid. Noget af det første Jørgen Hansen savnede, da han kom til Egen, var et kirkeur. I præstearkivet finder man hans korrespondance med kirkedirektionen om at få midler til at anskaffe et kirkeur og et spir til at hænge en klokke i, så tiden kunne forkyndes ud over sognet. Det trak ud med denne tilladelse, og i mellemtiden forærede aftægtsmand Jes Hansen Christensen fra Dyndved i 1884 det kirkeur, som nu hænger på nordsiden af kirken. Nogle år efter, i 1888, er ansøgningen om et rytterspir åbenbart blevet bevilget og sat op. Under en novemberstorm i 1996 blæste en del af tagdækningen på spiret ned. Det gik også ud over bogstaverne ved vejrhanen, idet de tre af dem forsvandt. Man så sig nødsaget til at gå i gang med en reparation, og den øverste del af spiret med vejrhane, kuppel og det

håndsmedede jern tøj blev taget ned og repareret. En del af træværket blev fornyet.